

V Bruseli 28. 2. 2019
COM(2019) 113 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexe
nákladov práce (LCI)**

1. Úvod

V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 z 27. februára 2003 o indexe nákladov práce¹ sa stanovuje spoločný rámec pre členské štáty na zostavenie porovnateľných indexov nákladov práce (INP) a ich predloženie Komisii.

Pomocou INP sa merajú štvrťročné zmeny celkových hodinových nákladov práce, ktoré vznikajú zamestnávateľom, vďaka čomu je možné monitorovať vývoj nákladového tlaku vyplývajúceho z výrobného faktora „práca“. INP patrí do skupiny euro-ukazovateľov, ktoré poskytujú informácie o hospodárskom rozvoji v eurozóne. Komisia (Eurostat) zverejňuje štvrťročné tlačové správy o indexe hodinových nákladov práce na svojom webovom sídle², ktoré obsahujú úplný súbor údajov v členení podľa ekonomických činností a podľa zložiek nákladov práce (mzdové a nemzdové náklady). Na webovom sídle sa uverejňujú aj medzištvrťročné a medziročné tempá rastu.

Podľa článku 13 nariadenia (ES) č. 450/2003 sa od Komisie vyžaduje, aby každé dva roky predložila Parlamentu a Rade správu. Keďže v predchádzajúcich správach sa analyzovali historické rady údajov, táto správa sa zameriava na kvalitu údajov zverejnených ako INP, ktoré boli získané v nasledujúcom období. Skúmajú sa v nej indexy nákladov práce, ktoré boli Komisii predložené za referenčné štvrťroky od tretieho štvrťroka 2016 (2016Q3) po prvý štvrťrok 2018 (2018Q1).

Komisia prijala v júli 2003 nariadenie (ES) č. 1216/2003³, v ktorom sú podrobnejšie vymedzené postupy, ktoré musia členské štáty dodržiavať pri zasielaní svojich INP Komisii, očistenie o kalendárny vplyv a vplyv sezóny, ktoré sa má vykonať, a obsah vnútroštátnych správ o kvalite.

V marci 2007 Komisia prijala nariadenie (ES) č. 224/2007⁴, ktorým sa zmenilo nariadenie (ES) č. 1216/2003 a rozšíril rozsah pôsobnosti INP na ekonomické činnosti v sekciách L, M, N a O NACE Rev. 1. Uvedené sekcie zahŕňajú najmä netrhové služby, ktorých dynamika sa môže líšiť od dynamiky trhových služieb.

V auguste 2007 Komisia prijala nariadenie (ES) č. 973/2007⁵, ktorým bolo zmenených niekoľko nariadení týkajúcich sa osobitných oblastí štatistiky vrátane INP s cieľom zaviesť štatistickú klasifikáciu ekonomických činností v NACE Rev. 2.

¹ Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2003, s. 1.

² Štvrťročná tlačová správa sa uverejňuje v termínoch stanovených v kalendári zverejňovania; oboje možno nájsť na webovom sídle Eurostatu (v anglickom, vo francúzskom a v nemeckom jazyku). <http://ec.europa.eu/eurostat>.

³ Nariadenie Komisie (ES) č. 1216/2003 zo 7. júla 2003, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexe nákladov práce (Ú. v. EÚ L 169, 8.7.2003, s. 37).

⁴ Nariadenie Komisie (ES) č. 224/2007 z 1. marca 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1216/2003, pokiaľ ide o hospodársku činnosť zahrnutú v indexe nákladov práce (Ú. v. EÚ L 64, 2.3.2007, s. 23).

⁵ Nariadenie Komisie (ES) č. 973/2007 z 20. augusta 2007 o zmene a doplnení niektorých nariadení ES týkajúcich sa určitých štatistických oblastí na účely implementácie štatistickej klasifikácie ekonomických činností NACE Revision 2 (Ú. v. EÚ L 216, 21.8.2007, s. 10).

V prílohe I k nariadeniu (ES) č. 1216/2003 sa identifikujú tieto kritériá na hodnotenie kvality INP: významnosť, správnosť, presnosť dodania údajov, prístupnosť a jasnosť, porovnateľnosť, súvislosť a úplnosť. Prístupnosť a jasnosť sa považovali za uspokojivé rovnako ako v prípade predchádzajúcej správy⁶. V tomto dokumente sa preto zameriavame na relevantnosť, úplnosť, časová presnosť, presnosť, porovnateľnosť a koherentnosť.

2. CELKOVÝ POKROK DOSIAHNUTÝ OD POSLEDNEJ SPRÁVY

Od vydania poslednej správy nedošlo k žiadnym legislatívnym zmenám.

2.1. Lepšie štandardy pre zber údajov

Členské štáty otestovali a do procesu tvorby štatistiky zaviedli novú verziu štruktúr údajov na výmenu štatistických údajov a metaúdajov (SDMX)⁷. V tejto verzii sa používajú medzinárodne dohodnuté číselníky, ktoré sú dostupné na internete v osobitnom registri⁸. To zároveň umožňuje zber nových nepovinných premenných ako napr. štvrťročné náklady práce a štvrťročný počet odpracovaných hodín. Rovnaké štruktúry údajov SDMX boli zavedené na zasielanie indexov nákladov práce Európskej centrálnej banke (ECB).

Vďaka štandardizácii SDMX bol zavedený nový nástroj na automatické overovanie údajov (STRUVAL), ktorý členské štáty upozorní, ak sa pri zasielaní ich indexov nákladov práce vyskytol akýkoľvek IT problém.

Tieto iniciatívy pomohli zjednodušiť proces tvorby štatistík a znížiť riziko chýb v dôsledku nesprávneho kódovania.

2.2. Reštrukturalizácia IT programov

Programy na overovanie, agregáciu a zverejňovanie indexov nákladov práce boli úplne prepracované, vďaka čomu je možné:

- zosúladiť interné číselníky so štandardmi SDMX,
- zabezpečiť konzistentnosť medzi celkovými súčtami a zložkami – reťazové indexy pre mzdové a nemzdové náklady sa najprv oddelia, následne sa agregujú do celkových súčtov a nakoniec sa opätovne zreťazia pre referenčný rok (nepriama agregácia),
- aktualizovať zoznam európskych agregátov a
- zverejniť nové ukazovatele.

2.3. Výška hodinových nákladov práce

Komisia (Eurostat) od apríla 2016 každoročne zverejňuje ročné odhady hodinových nákladov práce v členení podľa NACE Rev. 2. Odhady, ktoré sú založené na výške nákladov práce

⁶ COM(2017) 71.

⁷ <http://sdmx.org/> (len v angličtine).

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (len v angličtine).

a trendoch INP, sa zostavujú tri mesiace od konca referenčného obdobia. Týkajú sa sekcií NACE Rev. 2 okrem sekcie L (činnosti v oblasti nehnuteľností). Vďaka novým štruktúram údajov SDMX môžu členské štáty, ktoré sa rozhodli zasielať svoje národné údaje namiesto odhadov Eurostatu, zbierať údaje o výške ročných nákladov práce pomocou tohto štandardu.

3. KVALITA ÚDAJOV

3.1. Relevantnosť

Ukazovateľ „zmeny v nákladoch práce na odpracovanú hodinu“ je dôležitý pre analýzu krátkodobého a strednodobého hospodárskeho vývoja. Komisia a ECB používajú takýto index, ktorý vykazuje krátkodobé zmeny v nákladoch práce, s cieľom posúdiť možný inflačný tlak spôsobený vývojom na trhu práce. Index sa musí vypočítať krátko po tom, ako sú k dispozícii údaje za každý členský štát, celú Európsku úniu (EÚ) a za eurozónu. INP je takisto dôležitý pre sociálnych partnerov zúčastňujúcich sa na rokovaníach o mzdách a Komisia ho používa pri monitorovaní krátkodobého vývoja nákladov práce. Je jedným z hlavných európskych hospodárskych ukazovateľov⁹.

Používatelia naďalej požadujú nielen informácie o štvrťročných percentuálnych zmenách v nákladoch práce meraných indexom nákladov práce, ale čoraz viac aj informácie o nákladoch práce v absolútnom vyjadrení (EUR za hodinu). Eurostat každoročne v apríli uverejňuje odhady hodinových nákladov práce v eurách a národných menách v členení podľa NACE Rev. 2. Okrem toho začal uverejňovať ročné tempo rastu hodinových nákladov práce a podiel celkových nákladov práce pozostávajúcich z nemzdových nákladov¹⁰.

Komisia dostala pozitívnu spätnú väzbu v súvislosti so zverejnením týchto odhadov a bude pokračovať v zostavovaní ročných nákladov práce v členení podľa NACE Rev. 2.

3.2. Úplnosť

Dostupnosť a kvalita INP sa vo všeobecnosti naďalej zlepšovala. Všetky členské štáty predložili Eurostatu údaje očistené o kalendárny vplyv a údaje očistené o vplyv sezóny a kalendárny vplyv. Všetky členské štáty okrem Dánska a Švédska (ktorým boli udelené výnimky¹¹) takisto predložili údaje neočistené o vplyv sezóny.

Pokiaľ ide o ostatné krajiny Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)¹², Island zaslal indexy nákladov práce za dva štvrťroky (2017Q2 a 2018Q1) referenčného obdobia a váhy nákladov práce za rok 2017 a Nórsko zaslalo údaje za všetkých sedem dotknutých štvrťrokov.

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Smerom k zlepšeným metodikám pre štatistiky a ukazovatele eurozóny“, KOM(2002) 661.

¹⁰ Pozri súbor údajov *lc_lci_lev* v databáze Eurobase (v angličtine, vo francúzštine a v nemčine); <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

¹¹ Podľa nariadenia (ES) č. 1216/2003 nemajú Dánsko, Nemecko, Francúzsko ani Švédsko povinnosť poskytovať údaje neočistené o vplyv sezóny.

¹² Nariadenie (ES) č. 450/2003 sa neuplatňuje na Lichtenštajnsko.

Švajčiarsko informovalo Komisiu (Eurostat), že sa rozhodlo nezbierať štvrťročné indexy nákladov práce.

Napriek zlepšenému pokrytiu údajov očistených o vplyv sezóny sa po dôkladnej analýze kvality údajov a potrieb používateľov rozhodlo, že sa ako hlavné číselné údaje budú naďalej zverejňovať údaje očistené o kalendárny vplyv. Všetky údaje vrátane odhadov očistených o vplyv sezóny sú k dispozícii na príslušnej stránke databázy Eurostatu, čím sa zabezpečuje jasnosť a koherentnosť s inými cenovými štatistikami (napr. harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien)¹³.

Všetky členské štáty predložili vnútroštátne správy o kvalite za rok 2016, ktoré boli overené a zverejnené na webovom sídle Eurostatu¹⁴.

3.3. Časová presnosť

Časová presnosť zasielania údajov členskými štátmi Komisii sa od predchádzajúcej správy zlepšila, keďže počas celého referenčného obdobia Grécko zasielalo údaje načas a Chorvátsko maximálne s jednodňovým oneskorením.

Nórsko predkladalo indexy nákladov práce načas, rovnako ako aj Island (v prípade uvedených dvoch štvrťrokov).

3.4. Presnosť

INP sa vypočítava z viacerých premenných (napr. náklady práce a počet odpracovaných hodín), ktoré môžu pochádzať z viacerých zdrojov. To znamená, že revízie sa môžu vykonať kedykoľvek, pričom sa môžu týkať posledného štvrťroka, niekoľkých štvrťrokov alebo údajov za celé roky. Ak sa očistenie údajov týka referenčného roku, musí sa zrevidovať celý rad.

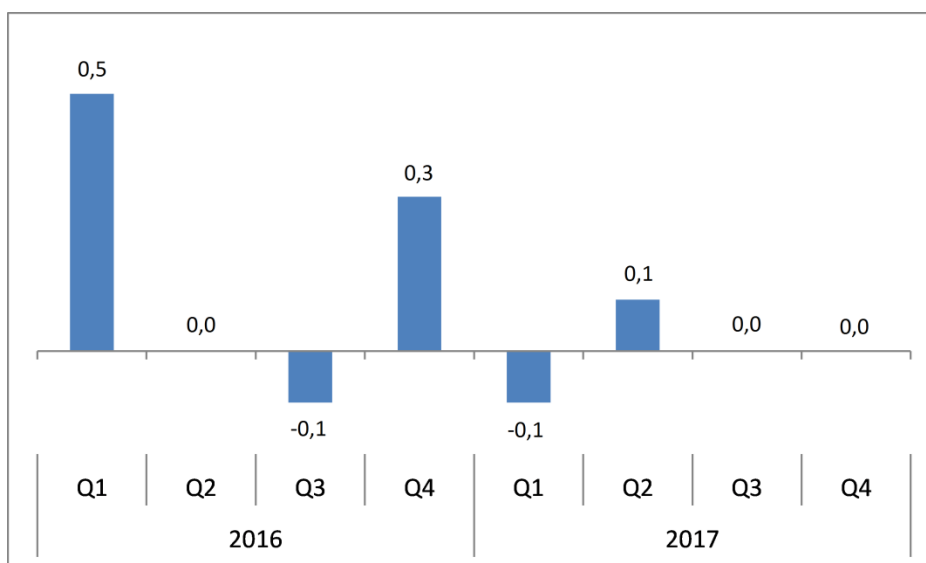
Revízie hlavného ukazovateľa za EÚ¹⁵ (tempo medziročného rastu) od prvého štvrťroku 2016 dvakrát predstavovali viac ako 0,2 percentuálneho bodu (nárast v oboch prípadoch) (pozri graf 1). To bolo spôsobené väčšími revíziami, ktoré Spojené kráľovstvo vykonalo v prípade prenosu z marca 2018. V tom čase začalo Spojené kráľovstvo očisťovať o kalendárny vplyv viac radov, ktoré mali vplyv na agregát sekcií B až S, a ten bol preto podstatne zrevidovaný. Len dve ďalšie krajiny (Nemecko a Holandsko) zaznamenali významné revízie, ktoré boli náležite zdokumentované.

¹³ <http://ec.europa.eu/eurostat> (len v angličtine).

¹⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (len v angličtine).

¹⁵ EÚ-27 do 2013Q2 (vrátane), potom EÚ-28.

Graf 1: Zmeny údajov medzi prvou zverejnenou hodnotou a zverejnením údajov za 2018Q1 za EÚ-28, sekcie B až S NACE Rev. 2 (agregát v percentuálnych bodoch)

Od predchádzajúcej správy sa nezaznamenali žiadne veľké revízie indexov nákladov práce zasielaných Gréckom, a to vďaka spolupráci medzi úradom ELSTAT a Komisiou (Eurostatom) pri zlepšovaní gréckej metodiky v súvislosti s INP.

3.5. Porovnateľnosť

Porovnateľnosť medzi krajinami je zabezpečená vďaka podrobným spoločným vymedzeniam pojmov a metodike stanoveným v právnych predpisoch o INP. Členské štáty spĺňajú požiadavky EÚ z hľadiska zdrojov údajov na vnútroštátnej úrovni. Väčšina z nich používa zisťovania alebo kombináciu zisťovaní a administratívnych údajov, pričom dva členské štáty sa spoliehajú výlučne na administratívne zdroje.

Na zverejnenie indexov nákladov práce porovnateľných v čase je užitočné ich opraviť o kalendárne a sezónne vplyvy. Hlavné číselné údaje sú očistené o kalendárny vplyv a sezónnosť sa zohľadňuje tým, že sa porovnávajú rovnaké štvrťroky za dva po sebe nasledujúce roky.

Podľa článku 1 nariadenia (ES) č. 1216/2003 sa indexy nákladov práce musia poskytnúť vo forme neočistenej o vplyv sezóny, očistenej o kalendárny vplyv a vo forme očistenej o kalendárny vplyv a vplyv sezóny.

V nariadení (ES) č. 450/2003 sa neuvádza, či sa očistenie o kalendárny vplyv a vplyv sezóny musia vykonať priamou alebo nepriamou metódou. Nepriame očistenie zahŕňa očistenie základných radov, ktoré sa následne použijú na zostavenie agregátov na vyššej úrovni. Priame očistenie predstavuje individuálne očistenie každého jednotlivého radu vrátane súhrnov na vyššej úrovni.

V prípade INP Eurostat odporúča použiť nepriamy prístup, aby sa predišlo nekonzistentnostiam medzi celkovými nákladmi práce a zložkami. Takéto nezrovnalosti používateľia ľahko odhalia a môžu vyvolať pochybnosti o celkovej kvalite INP.

Cieľom politiky Eurostatu, ktorý používa nové IT programy (pozri oddiel 2.2), je systematicky zisťovať nekonzistentnosti vo výške 0,1 percentuálneho bodu alebo viac (po zaokrúhlení) medzi celkovými hodnotami a jednotlivými zložkami a oznamovať ich príslušným krajinám vo validačnej správe. Celkový INP sa potom prepočíta na základe mzdových a nemzdových zložiek (nepriamy prístup).

Indexy sa teda vypočítavajú na základe harmonizovaného prístupu pre všetky členské štáty, aby sa zvýšila ich porovnateľnosť.

3.6. Koherentnosť s údajmi národných účtov

Jednou z oblastí, ktorej sa bude aj naďalej venovať pozornosť, je koherentnosť INP s inými štatistikami nákladov práce, najmä so štvrťročnými údajmi národných účtov.

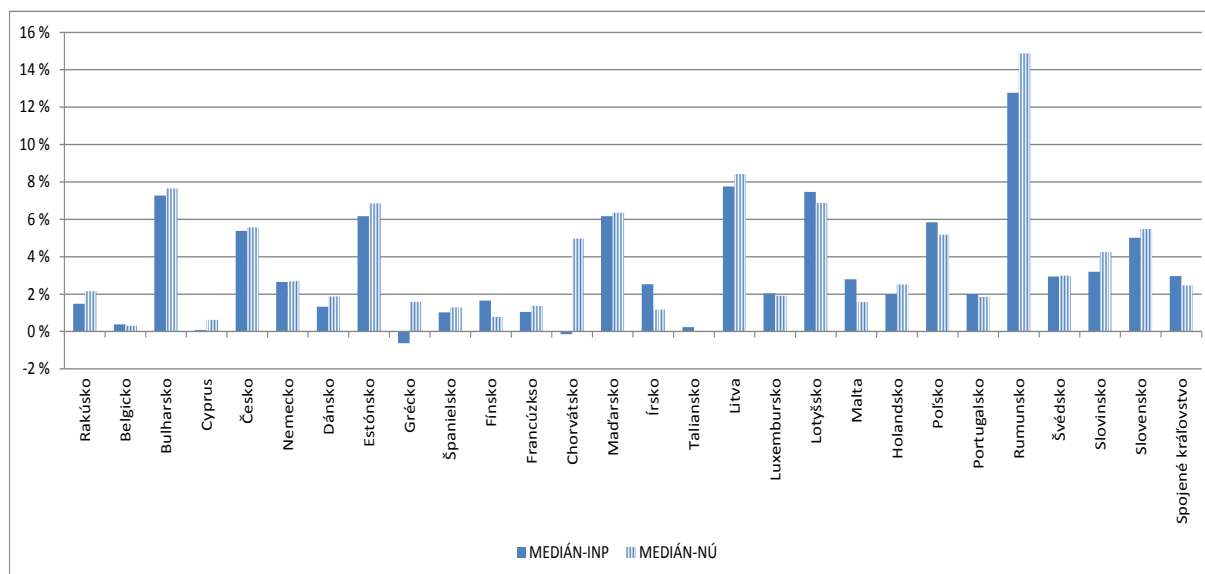
Od členských štátov sa vyžaduje, aby v ročnej správe o kvalite porovnali tempo rastu INP s tempom rastu hodinovej odmeny zamestnancov podľa národných účtov (definícia podľa ESA 2010¹⁶). Nie je reálne očakávať, že údaje budú presne rovnaké. Aj keď sú definície nákladov práce takmer zhodné, štatistické spracovanie a zdroje štatistiky sa môžu líšiť. V oboch prípadoch je veľmi ťažké zbierať údaje o počte odpracovaných hodín. Napriek rozdielom v metodike je informatívne analyzovať rozsah nezrovnalostí medzi dvoma súbormi údajov. Ak sú tieto nezrovnalosti vyššie ako daná prahová hodnota, môže to znamenať problémy s kvalitou v niektorom zo súborov údajov.

Eurostat vykonal test kvality v prípade agregátov sekcií B až S NACE Rev. 2 za každý členský štát. Pre toto porovnanie sa použili indexy nákladov práce neočistené o vplyv sezóny (s výnimkou Dánska a Švédska, v prípade ktorých boli k dispozícii údaje očistené o kalendárny vplyv). Mediánové ročné tempo rastu INP sa porovnala s tempom rastu hodinovej odmeny zamestnancov za 10 štvrťrokov. Rozdiely vo výške viac ako 1 percentuálny bod sa považovali za dôvod na ďalšiu analýzu. To bol prípad Chorvátska (5,1 percentuálneho bodu), Grécka (2,2 percentuálneho bodu), Rumunska (2,1 percentuálneho bodu), Írska (1,4 percentuálneho bodu), Malty (1,2 percentuálneho bodu) a Slovinska (1,1 percentuálneho bodu) (pozri graf 2).

O výsledkoch tejto analýzy sa bude diskutovať s dotknutými členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o údaje o odpracovaných hodinách.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1).

Graf 2: Porovnanie mediánových ročných temp rastu INP s hodinovou odmenou zamestnancov (NÚ) – referenčné obdobie 2015Q4 – 2018Q1*

* Okrem Belgicka a Írska: 2015Q4 – 2017Q4. Údaje NÚ za 2018Q1 neboli k dispozícii v čase vypracovania tejto správy.

Okrem mediánu sme porovnali aj štandardnú odchýlku ročných temp rastu radov INP a NÚ ako ukazovateľa volatility. Štandardná odchýlka radu INP bola o 2 percentuálneho bodu vyššia než v prípade NÚ len pri jednej krajine, a to v prípade Švédska – odchýlka 2,8 %, resp. 0,6 %. Švédsko preskúma príčiny tohto rozdielu a svoje zistenia oznámi Eurostatu.

4. ZÁVERY

Celkovo sa kvalita INP a súhrnov členských štátov od predchádzajúcej správy predloženej v roku 2017 aj naďalej zlepšovala, najmä pokiaľ ide o presnosť predkladania údajov členských štátov, ktorá je teraz takmer úplne uspokojivá.

Správy o kvalite, ktoré predložili členské štáty, boli vypracované pomocou najnovšej verzie obslužného programu pre metaúdaje Európskeho štatistického systému a sprístupnené pre všetkých používateľov.

Rozšírilo sa používanie štandardov SDMX a zavádzajú sa najnovšie zlepšenia formátu SDMX. Úplná reštrukturalizácia IT programov umožnila:

- ✓ zlepšiť spoľahlivosť reťazca tvorby štatistiky,
- ✓ zabezpečiť konzistentnosť medzi celkovými súčtami a zložkami a
- ✓ zostaviť nové ukazovatele, ako sú ročné tempá rastu a veľkosť nemzdovej zložky.

Komisia (Eurostat) začala v roku 2017 uverejňovať ročné odhady hodinových nákladov práce podľa sekcií NACE rev. 2 na základe údajov zo zisťovaní nákladov práce a trendov INP. Komisia dostala na ne pozitívny ohlas od používateľov, pričom niektorí z nich použili údaje na monitorovanie vývoja miezd v Európe a ich vplyvu na hospodársku konvergenciu.

Komisia bude naďalej pravidelne monitorovať nesúlad a kvalitu údajov, pričom použije poskytnuté údaje a inú vnútroštátnu dokumentáciu vrátane správ o kvalite. V prípadoch, v ktorých sa nezaznamenalo žiadne alebo len nepatrné zlepšenie, Komisia bude úzko spolupracovať s príslušnými národnými štatistickými úradmi.